

Försvarsdepartementet

Regeringens satsningar på civilt försvar

Initierad totalförsvarsplanering

1. Återupptagen totalförsvarsplanering inom Regeringskansliet under ledning av ministern för civilt försvar på Försvarsdepartementet. Regelbundna möten med statsråden för de departement under vilka det finns sektorsansvariga myndigheter. Syftet är bl.a. att fånga upp hur arbetet fortskrider, och vilka åtgärder som vidtas för att fortsatt utveckla förmågan att kunna hantera allvarliga störningar i händelse av kris eller krig.

Stärkt skydd av civilbefolkningen

2. Fortsatt upprustning och modernisering av skyddsrum: 100 mnkr fr.o.m. BP24. Det är avsevärt mycket billigare att modernisera och rusta upp skyddsrummen än att bygga nya skyddsrum. Genom att åtgärda brister och modernisera befintliga skyddsrum förbättras skyndsamt skyddsförmågan.
3. Stärkt räddningstjänst under höjd beredskap: Satsning i BP24 med 40 mnkr för 2024, 90 mnkr för 2025 och 100 mnkr fr.o.m. 2026. Totalt 230 mkr i nivå fr o m 2026. Detta för att stärka förmågan kvalitativt och kvantitativt, i ljuset av lärdomarna från Ukraina.

Ökad förmåga hos kommuner och regioner

4. Ökade bidrag för arbete med krisberedskap och civilt försvar: 100 mnkr årligen fr.o.m. 2023. I BP24 tillförs ytterligare 100 mnkr per år fr.o.m. 2024. Därutöver ökas bidragen med 50 mnkr fr.o.m. 2024 enligt totalförsvarspropositionen. Totalt 250 mnkr i nivå fr o m 2024. Detta för att säkerställa att samhällets funktionalitet kan upprätthållas genom hela hotskalan.
5. Tillsatt utredning av kommuners och regioners grundläggande beredskapsansvar under fredstida kriser och höjd beredskap. Detta för att skapa ett system som ger bättre möjligheter att stärka och utveckla kommuners och regioners verksamheter inför och under fredstida kriser och höjd beredskap.

6. Förstärkning av länsstyrelsernas stöd till kommunernas arbete med civilt försvar med 60 mkr kronor fr.o.m. 2023.

Ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar

7. Ökat anslag för att utveckla alternativa ledningsplatser och aktörsgemensamma skyddsvärda utrymmen om 25 mnkr årligen för 2023–2025 och 10 mnkr årligen fr.o.m. 2026.

Förbättrad personalförsörjning av det civila försvaret

8. Återinförd civilplikt fr.o.m. 19 januari 2024 för områdena kommunal räddningstjänst och elförsörjning. För aktiveringen ökas berörda anslag med 40 mnkr för 2024. Från och med 2025 beräknas anslagen öka med 60 mnkr. För att genomföra reformen används även medel som avsatts för personalförsörjning enligt totalförsvarspropositionen. Sammantaget innebär det att totalt 60 mnkr 2024 och därefter 120 mnkr per år.
9. Tillsatt utredning om en långsiktigt hållbar personalförsörjning av det civila försvaret. Detta för att säkerställa det civila försvarets personalbehov med totalförsvarspliktig personal, anpassat efter samhällets behov.
10. Uppdrag till MSB att stärka stödet till de civila aktörernas planering för att under höjd beredskap kunna övergå till krigsorganisation. Detta för att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig krigsplanering, som höjer Sveriges samlade förmåga i hela hotskalan.
11. Ökat anslag till Försvarshögskolan för en satsning på utvecklad uppdragsutbildning inom säkerhetsskydd: 4 mnkr per år från 2024.

Stärkt cyberförmåga

12. Initierat framtagandet av en ny nationell cybersäkerhetsstrategi.
13. Omstrukturering av det Nationella Cybersäkerhetscentret.
14. Ökat anslag till MSB för att öka informations- och cybersäkerheten. I BP23 gjordes en satsning om 15 mnkr för 2023–2025 och därefter 10 mnkr per år för att stärka det stöd som MSB lämnar inom informations- och cybersäkerhet. I BP24 görs en ytterligare satsning för 2024–2026 om 20 mnkr per år för att utveckla den operativa förmågan att förebygga och hantera IT-incidenter och cyberangrepp (innefattar att stärka CERT-SE).
15. Stärkt stöd till länsstyrelserna för att genomföra investeringar i länsstyrelsernas digitala infrastruktur och vidmakthålla förmågor inom krisberedskap och civilt försvar: 7 mnkr 2023, 101 mnkr 2024 och 116 mnkr 2025.

16. Stärkta krav på cybersäkerhetsarbete i regleringsbrev för drygt 100 statliga myndigheter, inklusive den absoluta majoriteten av de sektors- och beredskapsansvariga myndigheterna.
17. Beslut om inrättandet av Cybercampus Sverige för att stärka kompetensförsörjning och forskning inom cybersäkerhet. I BP24 tillförs 25 mnkr för att etablera det nya campuset. Från och med 2025 tillförs 40 mnkr per år.
18. Uppdrag till MSB att erbjuda effektivare informationssäkerhetsarbete till näringslivet.
19. Ökat anslag till Riksgälden för att stärka förmågan att motverka cyberhot och verka under höjd beredskap: 10 mnkr 2023–2025.
20. Ökat anslag till Finansinspektionens för att stärka tillsyn och bevakning av systemrisker och hot mot den finansiella stabiliteten – både avseende finansiella risker och cyberrisker: 25 mnkr årligen 2023–2025.

Satsningar på psykologiskt försvar

21. Ökat anslag till MPF för förmågehöjande insatser: 8 mnkr per år, 2024–2026.
22. Särskilda uppdrag till MPF, Socialstyrelsen, Skolverket, Centrum mot våldsbejakande extremism, kopplat till informationspåverkan om LVU.

Stärkt försörjningsberedskap och samverkan med näringslivet

23. Beslut om att inrätta ett tvärsektorielt näringslivsråd för att involvera näringslivet i totalförsvarsplaneringen på en strategisk nivå.
24. Snabbspår: Uppdrag till MSB och Tillväxtverket att ta fram en modell för en sammanhållen funktion för information till företag som kan stödja produktionsomställning avseende försörjningsviktiga varor och tjänster inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.
25. Snabbspår: Uppdrag till MSB och Socialstyrelsen att genomföra en försörjningsanalys avseende samhällets behov av och tillgång till sjukvårdsprodukter och övrig utrustning för att god vård ska kunna ges under höjd beredskap och krig.
26. Proposition; En telesamverkansgrupp för fredstida kriser och höjd beredskap.
27. Uppdrag till Post- och Telestyrelsen, PTS att vidareutveckla det systematiska beredskapsarbetet i beredskapssektorn som förser Sverige med infrastrukturen för digital kommunikation.

Stärkt beredskap för livsmedel och dricksvatten

28. Permanent anslagsökning till Livsmedelsverket avseende stärkt förmåga att hantera farliga ämnen (CBRNE), 6 mnkr årligen från 2023.
29. Uppdrag till SLU genom regleringsbrev att redovisa hur den forskning som bedrivs vid SLU bidrar till att stärka livsmedelsberedskapen och jordbrukets produktionsförmåga vid en fredstida kris, höjd beredskap och ytterst krig, som till exempel kan innebära stora störningar i handelsflödet.
30. Uppdrag att stärka försörjningsberedskapen inom livsmedels- och dricksvattenområdet (ffa i regleringsbrev för relevanta myndigheter).
31. En permanent anslagsökning till Länsstyrelserna avseende avloppsrening: 11 mnkr årligen från 2023 för att öka kunskapen, förebygga störningar och minska sårbarheten gällande tillgång till vattenreningskemikalier.
32. Genomförande av dricksvattendirektivet: 35 mnkr per år, 2023–2027.
33. Uppdrag till Länsstyrelserna att stödja utvecklingen av kommunernas kontinuitetsplanering för att säkerställa dricksvattenförsörjningen under höjd beredskap, samt fortsätta planeringen för prioritering av nödvatten vid höjd beredskap inom det egna länet.

Tryggare energiförsörjning

34. Uppdrag till Energimyndigheten att stödja genomförande av stresstester för att stärka motståndskraften inom energisektorn.
35. Regleringsbrevsuppdrag till Energimyndigheten om utvecklad energiberedskap.
36. Uppdrag att utveckla regional och lokal energiplanering för elektrifiering.
37. Uppdrag om bedömning av resurstillräckligheten för svensk elförsörjning.
38. Regleringsbrevsuppdrag till Elsäkerhetsverket om insatser för höjd kunskap om elektromagnetisk kompatibilitet.
39. Planerat uppdrag om försörjningstrygghet inom gasförsörjning.
40. Kommande energipolitisk inriktningsproposition.
41. Kommande energiforskningsproposition.
42. Uppdrag till Svenska kraftnät att analysera hur civilplikt kan användas inom elförsörjningen.
43. Ökat anslag för elberedskap: 75 mnkr årligen från 2023. Ytterligare medel som tillförts: 100 mnkr VÄB23, 250 mnkr 2024, 100 mnkr 2025-2026 i BP24.
44. En permanent anslagsökning för drivmedelsförsörjning på 15 mnkr från 2023.

Satsningar på robust infrastruktur

45. En permanent resursförstärkning för civilt försvar på transportområdet på 200 mnkr årligen från 2023.
46. Uppdrag till Trafikverket att föreslå åtgärder för att stärka krisberedskap och civilt försvar samt höja förmågan vid höjd beredskap.
47. Uppdrag till Trafikverket att analysera förutsättningarna och bedöma kostnaderna för en reservhamn på Gotland.

Stärkt sjukvård

48. Ökat stöd till kommunerna för att utveckla och stärka planering och arbete med socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens civila försvar: 100 mnkr under 2023, och en permanent anslagsökning på 300 mnkr från 2024.
49. Uppdrag till Socialstyrelsen att köpa in och lagra sjukvårdsprodukter som behövs för traumavård, 500 mnkr.
50. Uppdrag till Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) att utreda förslag om skyldighet att lagerhålla läkemedel.
51. Uppdrag till TLV att utreda frågor om omsättningslagring av vissa läkemedel i syfte att säkerställa en god försörjningsberedskap.
52. Beslut om förordningen (2023:489) om statsbidrag till regioner för hälso- och sjukvårdens beredskap. Förordningen innehåller bestämmelser som innebär att medel till regionerna för hälso- och sjukvårdens beredskap fördelas via statsbidrag, regeringen har avsatt 450 mnkr för 2024.
53. Beslut om en förordning om statsbidrag till regioner för åtgärder för att höja driftsäkerheten på hälso- och sjukvårdens fastigheter, för 2024 har regeringen avsatt 104 mnkr.
54. Uppdrag till Socialstyrelsen att skyndsamt stärka den nationella och regionala förmågan vid masskadehändelser.
55. Uppdrag till Socialstyrelsen att skyndsamt stärka hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera händelser med vissa farliga ämnen.
56. Uppdrag till Socialstyrelsen att genomföra och följa upp informationsinsatser om egenberedskap när det gäller läkemedel och medicintekniska produkter.
57. Uppdrag till Socialstyrelsen att analysera förutsättningarna för och lämna förslag på åtgärder för att stärka förmågan att genomföra katastrofmedicinska insatser.
58. Uppdrag till Socialstyrelsen att utveckla och uppdatera nyckeltalsberäkningar och dimensionerande målbilder för hälso- och sjukvården.

59. Uppdrag till Socialstyrelsen att kartlägga resurser för sjuktransporter och ta fram ett förslag till plan för nationell samordning vid fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig.
60. Uppdrag till Socialstyrelsen att utreda förutsättningarna för upphandling, lagerhållning och utdelning av jodtabletter.
61. Förlängt uppdrag till Socialstyrelsen att förbereda förvaltning av programmet Sjukvårdens säkerhet i kris och krig.

Ökat skydd av kulturarv

62. Tillsatt utredning för ett nationellt kulturskyddsråd i syfte att stärka skyddet för kulturarv i händelse av kris eller krig.

Ökad finansiell säkerhet

63. Tillsatt bokstavsutredning för att förbättra den operativa krisledningen vid allvarliga driftstörningar i den finansiella sektorn.
64. Uppdrag att utreda möjligheterna till att betala med kontanter och tillgången till kontanter under fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst i krig.

Förbättrad ordning och säkerhet

65. Lagförslag för att stoppa utländska direktinvesteringar som kan skada Sverige.
66. Tillsatt utredning för att stärka polisens beredskap, inkl. Försvarsmaktens stöd till polisen samt en moderniserad form av beredskapspolisen.

Nato- och totalförsvarskunskap i grund- och gymnasieskolan

67. Från höstterminen 2025 införs ämnesbetyg i gymnasieskolan och inom Komvux på gymnasial nivå. Regeringen har därför beslutat om nya ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena. I samhällskunskap ingår nu kunskaper om totalförsvaret och Nato.
68. Uppdrag till särskild utredare att föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet. Utredaren ska ta ställning till om tillägg bör göras om totalförsvaret och Nato, och vid behov lämna förslag på sådana ändringar. Slutredovisning 28 februari 2025.
69. Uppdrag att göra en översyn av författningsregleringen för skollagsreglerad verksamhet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig.

Stärkt alarmeringsverksamhet

70. Ökad ersättning till SOS Alarm: 45 mnkr per år fr.o.m. 2023. Ytterligare 37,5 mnkr i ersättning 2023 enligt HÄB23 för att arbetet med att rekrytera och utbilda nya larmoperatörer i syfte att sänka svarstiderna för 112-samtal krävt mer resurser än väntat.

Stärkt strålsäkerhetsberedskap

71. En permanent anslagsökning till Strålsäkerhetsmyndigheten: 12 mnkr per år från 2023.

Stärkt luftfartssäkerhet

72. Anslag som får användas för utgifter för Luftfartsverkets arbete med obemannad luftfart: 30 mnkr per år, 2023–2027.
73. Medel till Luftfartsverket för arbetet med ökad robusthet i flygtrafiktjänsten: 80 mnkr under 2025.
74. Ökat anslag till SMHI i syfte i syfte att ge bättre väderinformation till det samhällsnyttiga flyget: 2 mnkr per år.

Förbättrad beredskap för lärosäten

75. Uppdrag till en särskild utredare att föreslå hur det kan säkerställas att det finns sådan kompetens i säkerhetsfrågor bland de ledamöter som utses av regeringen i de statliga universitetens och högskolornas styrelser.
76. Uppdrag till Universitets- och högskolerådet, Vetenskapsrådet och Vinnova att föreslå hur arbetet med ansvarsfull internationalisering inom högre utbildning, forskning och innovation som bedrivs på universitet och högskolor, hos statliga forskningsfinansiärer och andra myndigheter kan främjas.

Övrigt

77. Uppdrag till MSB att redovisa hur erfarenheter och lärdomar från kriget i Ukraina bland annat kan tas tillvara i den fortsatta utvecklingen av det civila försvaret. Delredovisning november 2023, slutredovisning juni 2024.
78. Uppdrag till MSB att prioritera åtgärder för att stärka det civila försvaret. Redovisades november 2023 (rapporten *Framåtanda*).